

Recycling van het recycleprobleem

Nu het wiel draait, moet ook de markt in beweging komen

De start van kunstgrasrecycling in Nederland door GBN-AGR heeft het recyclewiel in gang gezet. De zwaai werd gegeven door de kunstgrasindustrie. Wie is er nu aan zet?

Auteur: Guy Oldenkotte

De industrie is bezig om het hoofdpijndossier van kunstgrasrecycling aan alle kanten weg te werken. Het terrein van TUF Recycling in Dongen, de vleesgeworden afspiegeling van het probleem, is sinds februari leeg. Zelfs de bedrijfspanden staan niet meer overeind. En ook de Amsterdamse locatie van GBN-AGR, hét voorbeeld van hoe de kunstgrasindustrie in Nederland voortaan de toon wil gaan zetten, kent voorlopig eenzelfde beeld. De voorraad afgedankt kunstgras die daar in de aanloop naar de opening van de nieuwe fabriek was aangelegd, is volgens Eric van Roekel van GBN-AGR de afgelopen zes maanden weggewerkt. 'De voorraad die nu nog op ons terrein in Hoorn ligt, gaan we binnenkort naar Amsterdam brengen, zodat we ook deze matten kunnen verwerken.' Volgens hem is het daarna een kwestie van goed beheer om de jaarlijks bij renovatie vrijgekomen kunstgrasmatten meteen te verwerken.

Groeiende markt

GBN-AGR zegt voldoende capaciteit te hebben voor de verwerking van de 1,5 tot 2 miljoen vierkante meter kunstgras die jaarlijks vrijkomt bij de renovatie van kunstgrasvelden. 'We hebben ook nog de mogelijkheid om in ploegen te gaan werken of om er nog een recyclelijn naast te zetten', stelt Van Roekel. De nauwe samenwerking met Antea Sport, Edelgrass,

Domo Sports Grass, CSC Sport en Greenfields moet een eerste stap zijn om dit te bereiken. Ook TenCate Grass (moederbedrijf van CSC Sport en Greenfields) en de Sports & Leisure Group (eigenaar van onder andere Limonta Sport en Domo Sports Grass) zijn nauw bij het hele recyclingproject betrokken. Toch weerhoudt dit andere partijen er niet van om te pogen ook een stuk van de kunstgrasrecyclingmarkt naar zich toe te trekken. 'Ik denk dat het goed is voor de marktwerking als er ten minste twee recyclebedrijven actief zijn', stelt Teun Wouters van Topgrass. Samen met aannemingsbedrijf Gubbels heeft hij het afgelopen jaar het complex van TUF Recycling opgeruimd. De alliantie Topgrass-Gubbels heeft de smaak nu te pakken en wil daarom in Bergen op Zoom een eigen kunstgrasrecycling opzetten. 'Voor het wegwerken van de berg bij TUF Recycling hebben we de machines van Vink Recycling gebruikt. In Bergen op Zoom willen we die een permanente taak geven.' De aanvraag voor de vergunning is inmiddels bij de gemeente ingediend. Wouters hoopt de fabriek nog deze zomer te kunnen opzetten. Bij Re-Match weten ze hoe lastig zo'n aanvraagtraject kan zijn. Lange tijd waren zij de enige die zich wereldwijd sterk maakte voor kunstgrasrecycling. Inmiddels proberen ze al ruim een jaar een fabriek in Nederland op te zetten. 'De laatste voorbereidende stappen

‘Ik denk dat het goed is voor de marktwerking als er ten minste twee recyclebedrijven actief zijn’

daarvoor worden momenteel gezet’, zegt COO dr. Stefaan Florquin daarover. De beoogde fabriek is onderdeel van een plan voor 21 kunstgrasrecyclefabrieken wereldwijd.

Ingenomen kunstgras verwerkt

Nederland is een land van vele regels en vergunningen. Om deze reden is het verkrijgen van de vergunningen voor de nieuwe fabriek in Nederland een tijdrovend proces. Zeker gelet op de onzekerheden rondom de nieuwe PAS-wetgeving.

Ook op gebied van hergebruik van zand en infill zijn recyclers gebonden aan unieke eisen en richtlijnen. Dit heeft een averechts effect wanneer de gemeenten gerecycled zand of infill willen gebruiken zegt Florquin. ‘Daarom bekijken we samen met SGS Intron of dit vereenvoudigd kan worden.’ De grootste uitdaging qua recycling zit hem echter in de verwerking van de backing en de vezels. Vergeleken met de hoeveelheid infill en zand vormen deze slechts een fractie van een kunstgrassysteem. Toch ligt de focus op deze componenten. Bij de kunstgrasmatten die nu worden verwerkt, is niet bewust nagedacht over hun toekomst aan het einde van hun economisch leven; daarom wordt het teruggewonnen materiaal nu voornamelijk laagwaardig ingezet. Zo maken Duvano en Greenmatter verschillende producten van gerecycled kunstgras. ‘Van één afgeschreven kunstgrasvoetbal-

mat kunnen we genoeg kantplanken maken om vijf kunstgrasvoetbalvelden te laten voldoen aan de zorgplicht’, stelt William van Diemen van Greenmatter. Kantplanken voorkomen dat infill zich buiten het veld verspreidt. ‘Behalve kantplanken kunnen we er bijvoorbeeld ook buitenmeubilair, tribunestoelen, borstelmatten, bloembakken of fietsstallingen van maken. Daarnaast is de productie van steigerplanken, walbeschoeiing of combidamwanden een optie.’ Greenmatter betreft zijn grondstof momenteel vooral van Re-Match, die de matten daarvoor in Denemarken verwerkt. ‘Nu GBN-AGR draait, nemen we ook van hen af. Dat drukt de logistieke kosten en heeft ook een positieve impact op onze footprint.’ De zuiverheid van het recyclaat is belangrijk. ‘Hoe zuiverder het recyclaat, des te hoger de kwaliteit van de producten’, aldus Van Diemen.

Re-Match zelf ziet echter ook mogelijkheden om gerecycled kunstgras hoogwaardig te verwerken. ‘Samen met het Duitse Frauenhofer Instituut bekijken we of we van het gerecyclede kunstgras een nieuwe kunstgrasmat voor landschaping of trapveldjes kunnen produceren’, merkt Florquin op. De eerste resultaten daarvan werden al in 2019 gepresenteerd. ‘Het hele proces moet nog worden verfijnd. Een van de dingen die we hebben geleerd, is dat de grondstofsamenstelling nog zuiverder moet zijn.’ Vanwege de

kwetsbaarheid van de extrusiemachine die het kunstgrasgaren produceert, zijn de meeste garenfabrikanten er niet happig op om teruggewonnen kunstgrasvezel om te zetten in basis-materiaal voor nieuwe vezels. Eén korreltje zand kan voldoende zijn om de hele machine om zeep te helpen. Desondanks was Tarkett bereid om bij Topgrass en Gubbels het kunstgras- en backingmateriaal te betrekken dat teruggewonnen was uit de matten bij TUF Recycling. ‘Het plan is wel degelijk om deze door de grondstoffen te mengen voor de componenten van een heel kunstgrassysteem’, zegt Teun Wouters daarover. De ins en outs van dat systeem hoopt Fieldmanager nog voor de zomer met u te kunnen delen.

Verkeerde discussie?

Pleitbezorgers van kunstgrasrecycling grijpen de Ladder van Lansink aan om te stellen dat oud kunstgras de grondstof moet vormen voor nieuw kunstgras. ‘Upcycling’ of ‘toepassing voor hoogwaardige producten’ is daarbij de claim. ‘Het is nog te vroeg om daarop in te spelen. De matten die wij nu verwerken, zijn rond 2009 en 2010 aangelegd. Toen was men helemaal nog niet bezig met dit probleem. Om een product volledig circulair te maken, moeten alle partijen al in de ontwerpfase samen om de tafel zitten. Dan kan vooraf bepaald worden hoe het product straks opnieuw tot grondstof kan worden verwerkt en kunnen alle partijen daarop inspelen. Wij doen dat nu met onze partners, maar het zal nog een aantal jaren duren voordat we dat verschil merken’, stelt Eric van Roekel. Bij Greenmatter hebben ze dat probleem al overwonnen. ‘Onze producten gaan zeker 50 jaar mee, maar wij kunnen onze klanten nu al toezeggen dat ze straks opnieuw kunnen worden

Stefaan Florquin

Teun Wouters

De zuiverheid van het herwonnen materiaal is bepalend voor de hernieuwde inzet.

‘De eisen voor de zuiverheid van gerecycled zand en rubber zijn strenger dan die voor nieuw zand en rubber’

verwerkt tot grondstof voor de productie van een vergelijkbaar artikel’, zo merkt William van Diemen op.

Hoewel er dus licht aan de horizon schijnt, zetten zowel Van Diemen en Van Roekel als Wouters vraagtekens bij het idee dat ingenomen kunstgras per se de basis moet zijn voor nieuw kunstgras. ‘Is een gieter van gerecycled PE minder aantrekkelijk of minder goed dan een gieter van nieuw PE?’ vraagt Van Roekel zich af. ‘Volgens mij moet het streven zijn dat we hoe dan ook minder grondstoffen gaan gebruiken. Als we minder aardolie aan de bodem onttrekken, moeten we al tevreden zijn’, voegt Wouters daaraan toe. Hetzelfde geldt voor de vraag van sommige gemeenten om te bewijzen dat een aangeleverde mat in het teruggenomen eindproduct is verwerkt. ‘Wij kunnen een massabalans tonen, om aan te geven dat alles wat binnenkomt ook daadwerkelijk is verwerkt. Maar het gaat te ver om dat per aangeboden mat te splitsen’, stelt Van Roekel. Ook Wouters voorziet dat probleem. ‘Meerdere ingenomen velden worden bij elkaar gelegd. Het is ondoenlijk om de machines bij de start van elk project schoon te maken, zodat je weet wat er binnenkomt en kunt vastleggen hoe het is verwerkt.’ Re-Match

heeft echter een andere mening. ‘Wij werken wel volgens dat principe’, stelt Florquin. ‘Wij kunnen per batch werken en de gescheiden materialen zijn te volgen via ons systeem.’ Die kennis over de zuiverheid van het materiaal is dan ook de reden waarom Re-Match denkt dat het principe van de Ladder van Lansink wel degelijk haalbaar is voor de kunstgrasindustrie.

De cirkel rond

Luisterend naar de diverse betrokkenen wordt al snel duidelijk, nu de bestaande kunstgrasberg langzaam wordt weggewerkt, dat de volgende hobbel die overwonnen moet worden de veld-eigenaren zelf zullen zijn. Een nieuwe cirkel begint zich al af te tekenen. ‘Teruggewonnen zand en rubber wordt op dit moment goedkoper in de markt gezet dan zand en rubber dat net gewonnen of geproduceerd is. Maar ik betwijfel of dit wel realistisch is. Misschien moet de markt accepteren dat producten van gerecyclede componenten duur zijn’, stelt Wouters, die tevens voorzitter is van de werkgroep Circulariteit van de branchevereniging BSNC. Of dat de realiteit is voor GBN-AGR, wil Van Roekel niet zo hard stellen. Wel merkt hij op dat elke wens vanuit de markt zijn eigen prijskaartje heeft. ‘Het is zeker mogelijk om die vezels en backing verder te

Kunstgras dat wacht op recycling zal binnenkort iets uit het verleden zijn.

Afgedankt kunstgras wordt nu bijvoorbeeld omgezet in kantplanken of picknicktafels.

ontleden, om zo een hogere kwaliteit gesorteerde materialen te krijgen, die opnieuw verwerkt kunnen worden tot hoogwaardige producten. Maar je moet je afvragen of de kosten voor dat proces wel tegen de baten opwegen. Ook Florquin van Re-Match waarschuwt de markt dat ze geconfronteerd zal blijven worden met nieuwe problemen. ‘Aan circulariteit zijn nogal wat regels verbonden en de regels die in Nederland worden gehanteerd, zijn bijzonder complex. Wij hebben graag een transparant systeem, vandaar dat we nu al samen met SGS Intron bezig zijn een aantal van die regels te herschrijven.’ Die regels moeten straks de basis zijn voor de fabriek die Re-Match in Nederland hoopt op te zetten.

GBN-AGR heeft het kunstgrasrecyclingwiel in gang gezet; de bal ligt nu bij clubs en gemeenten. Wat vinden die nu echt belangrijk aan kunstgrasrecycling, en, misschien nog wel belangrijker: hoever willen ze gaan om producten van gerecycled kunstgras te accepteren?

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!